

VIERKANTE METERS

tikken hardst door in bouwkosten

Met een buis als voerhek bespaar je wel wat, maar het is verstandiger om te kijken naar de vierkante meters van het bouwproject. Daar valt het meest te winnen. Evert Wind, senior adviseur bedrijfsontwikkeling bij Agrifirm Exlan, zet de bouwkosten van een rundveestal op een rij.

Wind ziet dat de kosten van een nieuwe rundveestal een grote variatie kennen. Zo bouwt de ene melkveehouder een stal voor 120 koeien en met twee melkrobots voor 375.000 euro aan ruwbouwkosten, terwijl de andere ondernemer ook bouwt voor 120 koeien en twee melkrobots voor 630.000 euro. Het grote verschil komt met name tot stand door de vierkante meters, zegt Wind. In het eerste voorbeeld werd gebouwd op 1.415 m² en was de uitvoering sober. De tweede stal had een oppervlak van 2.060 m², had een dubbele voergang en voldeed aan het beeld van een integraal duurzame stal.

Enorme variatie in bouwkosten tussen bedrijven

Globaal liggen de kosten per koeplaats tussen 2.500 en 7.000 euro.

Foto: Twan Wiermans

(vervolg pagina 27)

Veel ondernemers realiseren zich nauwelijks wat een nieuwe stal gaat kosten. Logisch ook, want het is voor velen al lang geleden dat er gebouwd is. De nieuwe stal moet niet alleen passen binnen het bestemmingsplan en de vergunning-

Alle kostenposten worden langsgelopen en de veehouder krijgt een goed beeld van het totale kostenplaatje. In de tabel zet Wind de belangrijkste kostenposten op een rij.

Besparen op bouwkosten

“Het maakt nogal uit of je kiest voor 8 m²

hok. Wind adviseert niet te besparen op de ruimte achter het voerhek, de ligboxen en de doorsteken. “Voor het dierenwelzijn hebben koeien hier genoeg ruimte nodig.” Verder valt er natuurlijk ook te besparen op stalinrichting (een buis als voerhek is goedkoper), maar naar verhouding gaat het hier om kleinere bedragen. <

Als je voor 120 koeien een ruime stal wilt en je hebt een half miljoen, dan weet je dat het niet past

voorwaarden, maar ook binnen het budget. “Als je voor 120 koeien een ruime stal wilt met een dubbel voerpad, twee nieuwe melkrobots, complete inrichting en installatie, en je hebt een half miljoen te besteden, dan weet je dat dit niet gaat passen”, zegt Wind. Hij adviseert ondernemers dan ook om eerst een bouwkostenbegroting te maken. Hierbij worden systematisch keuzes gemaakt in de maten van de stal, de inrichting en de uitvoering.

of 16 m² per koe, en of je 175 of 350 euro per m² kwijt bent. Globaal liggen de kosten per koeplaats tussen 2.500 en 7.000 euro”, weet Wind uit ervaring. Dit is een enorme spreiding. Wanneer je goed zicht hebt op de verschillende kosten, kun je gemakkelijker besparingen doorvoeren. Het meeste valt te besparen op de ruwbouw door te kiezen voor minder vierkante meters, het handiger combineren van ruimtes en/of toch te kiezen voor een kleiner stro-

Kostenraming nieuwbouw voor melkkoeien		
Kostenpost	Spreiding in kosten	Opmerkingen
Ruwbouw <ul style="list-style-type: none"> Grootte stal Materiaalkeuze Wel/geen kelder 	€ 175/m ² (zonder kelder*) – € 350/m ² (complete, integrale duurzame stal) <p>*) kosten van zandopvulling, mestopslag, mestschuif, mestpomp zijn niet meegenomen. Wanneer deze kosten wel worden meegenomen, kan de stal even duur worden als een stal met kelder.</p>	De ruwbouw is veruit de grootste kostenpost.
Stalinrichting <ul style="list-style-type: none"> Ligboxen en afscheidingen Voerhekken Verlichting, waterbakken	€ 350 – 450 per koeplaats	Afhankelijk van koematrassen of diepstrooiselboxen
Melkinstallatie	Melkstal: € 4.000 – 6.000 per standplaats Robot: € 100.000 per box	
Installatie gas en elektriciteit	€ 20/m ² stal Voor een stal voor 100 melkkoeien is dit circa € 25.000.	Kosten zijn afhankelijk van nieuw aanleggen of 'doortrekken' vanuit bestaande stal.
Grondwerk, erfverharding en kuilvoersilo's	Graafwerk grond: gemiddeld € 5.000 Erfverharding, kuilvoersilo's: gemiddeld € 20.000 – 50.000	
Advieskosten <ul style="list-style-type: none"> Vergunningen Aanbesteding MER-aanmeldnotitie Wijziging bestemmingsplan 	€ 5.000 – 15.000 Als een wijziging bestemmingsplan nodig is, liggen de kosten hoger.	